

Res Claritatis MONITOR

zpravodajský týdeník

ročník VII., číslo 9

7. 3. 2010 / neprodejné

Z OBSAHU	Obraťme se a věrme evangeliu. Postní katecheze Svatého otce	04
	Krize, nezaměstnanost a jak dál	06
	Charles Darwin (I.): Zrození legendy o geniálním vědci	08
	Bůh ve svátostech. Přivtělení ke Kristu Veleknězi	10

TRADICE OTCŮ

Z kázání svatého biskupa
Petra Chryzologa (kolem 380–451)

Bratři, jsou tři věci, na nichž stojí víra, spočívá zbožnost a trvá ctnost: modlitba, půst a milosrdenství. Kvůli čemu modlitba klepe, to půst vyprošuje a milosrdenství dostává. Modlitba, milosrdenství a půst, to je trojice tvořící jednotu a dávající si navzájem život.

Neboť duši modlitby je odříkání a životem odříkání je slitovnost. Nikdo ať je neodtrhuje, nemohou být odděleny. Kdo má jen jedno z nich a nemá zároveň i ostatní, nemá vlastně nic. Takže ten, kdo se modlí, ať se i postí. Kdo se postí, ať se i slitovává. A ať slyší prosebníka, kdo sám chce být vyslyšen. Boží sluch si otevírá, kdo vlastní sluch nezavírá tomu, který ho prosí.

Kdo se postí, měl by vědět, co všechno to vlastně znamená: že má mít soucit s hladovým, když chce, aby Bůh cítil s jeho vlastním hladem. Že se sám má slitovávat, kdo doufá ve slitování. Kdo hledá spravedlnost, že ji sám má činit. Kdo chce, aby mu bylo dáno, že sám má dávat. Je špatný prosebník, kdo jinému odpírá, oč sám pro sebe žádá.

Člověče, tvé milosrdenství by se mělo řídit následujícím pravidlem: Jakým způsobem, nakolik a jak rychle chceš ty sám dosáhnout milosrdenství, tak rychle, tolik a takovým způsobem se ty slitovávej nad druhými.

Nuže tedy, modlitba, milosrdenství a půst ať jsou naší jedinou záštitou u Boha, naší jedinou obhajobou i naší jedinou modlitbou v trojí podobě.

A tak co jsme nedbalostí ztratili, získáme zpět postem a odříkáním. Obětujeme v odříkání svou duši, neboť není nic lepšího, co bychom mohli Bohu nabídnout, jak dosvědčuje i prorok: *Má obět', Pane, je zkroutěný duch, zdrčené srdce Bůh neodmítne.*

Památník obětem komunismu Josefa Ryndy. Foto: czechfolks.com

Bylo to fakt hustý....

Jsou menšiny – a jsou menšiny. Náš demokratický systém se snaží vyvážit většinový zájem obyvatel s legitimními nároky menšin. Jsou menšiny národnostní a menšiny zájmové. K zájmovým menšinám patří rómské iniciativy a také menšiny sexuální. Ty se snaží prosadit cestou lidskoprávních institucí, nevládních i vládních, své zájmy. Mluví především o tom, v čem jim bylo ukřivděno a za co by měly získat náhradu.

Ale jsou i další menšiny. Ty o status menšin neusilují, ale spíše se snaží udělat něco pro občanskou společnost. Hledají spíše úkoly než nároky.

K nim patří skupiny lidí postižených komunistickým režimem. Jednou z takových skupin je organizace „Dcery padesátých let“. Patří k ní ženy, které kvůli politické perzekuci rodin ztratily možnost

vzdělání, společenské komunikace i budování vlastního postavení. Neucházejí se o speciální nároky, ale spíše se snaží informovat společnost, zejména mládež, o zhoubnosti komunismu pro společnost i pro jedince.

Patřím k „dcerám“. A slyším, jak působí na školách i jinde mezi mládeží. Jedna z mých „spoludcer“ vyprávěla, jak hovořila s dětmi na základní škole. Dětem bylo okolo jedenácti let. Když ohlásila, že jim bude vyprávět o tom, co se dělo za komunismu, děti se vykulily. Ptaly se: „A bude to akční?“ Zřejmě bylo. Děti napjatě naslouchaly. Když vyprávěla o osudu své rodiny, děti se ptaly: „A to oni vám opravdu vzali dům, stroje, dobytek i auto? ... A oni vám to opravdu nevrátili?“

Dokončení na str. 2

Foto: www.army.cz

Další oběť zákona o rouhání proti Mohamedovi

Na doživotí byl odsouzen pákistánský křesťan Qamar David za rouhání proti Mohamedovi a Koránu. Druhý z obviněných ve stejném procesu, muslim, který byl obviněn z téhož přestupku, byl shledán nevinným. Pozorovatelé poukazují na to, že rozsudek nebyl vynesen na základě konkrétních důkazů, ale pomluv a uměle vytvořených důkazů. Na souduce byl zároveň vyvíjen nátlak ze strany islámských fundamentalistů. Organizace, která brání práva křesťanů, vyjádřila své znepokojení nad dalším rozsudkem na základě zákona o rouhání a vyzvala pákistánskou vládu, aby tento diskriminující zákon zrušila. Muslimové totiž tento zákon zneužívají k řešení svých soukromých sporů s křesťany.

RaVat

Dokončení ze str. 1

Když přednáška a diskuse skončily, řekl jeden z chlapců: „Já jsem věděl, že to bylo zlé. Ale teď vidím, že to bylo fakt hustý.“

Každá demokratická společnost musí brát ohledy na legitimní nároky menšin. Ale jsou menšiny, které usilují o prosazení svých vlastních zájmů, a pak jsou menšiny, které se snaží prospět obecnému dobru. Chápou svůj život jako úkol. A je jim jasné, že obecné dobro prospívá i menšinám.

Nejvyšší hodnotou obecného dobra je svoboda jednotlivce. Teprve bude-li této svobody dosaženo, získají i menšiny možnost uplatnit svá práva. Nebude-li, pak to bude fakt hustý...

Michaela Freiová

Praha: Politickému teroru navzdory

Do 6. března je v křížové chodbě pražského Karolina otevřena výstava *Politickému teroru navzdory*. Má několik částí.

Část „Pronásledování římskokatolické církve v Československu 1948–1960“ přibližuje jednak hlavní rysy proticírkevního boje komunistického státu, mocenské nástroje i konkrétní metody užívané k likvidaci církevního, respektive duchovního života společnosti, jednak způsoby, jak Církev těmto tlakům čelila.

Část „Josef kardinál Beran“ přibližuje slovem a obrazem životní pouť této významné osobnosti dvacátého století. Beranův osud je zachycen na unikátních dobových fotografiích, které může veřejnost vidět poprvé až na této výstavě a v nedávno publikované knize *Uzavírám vás do svého srdce*, vydané Centrem pro studium demokracie a kultury v koedici s Ústavem pro studium totalitních režimů.

„Občanské sdružení Dcery 50. let“ usiluje o zdokumentování a uveřejnění dílčích úseků dějin padesátých let minulého století. Zpracovává prožitá traumata a předává autentická svědectví dalším generacím. Prožitky těchto žen jsou důležitou součástí československých dějin.

Část „Ta krásná holka z vily nad řekou“ je věnována Dagmar Šimkové, autorce knihy *Byly jsme tam taky*, která je jednou z nejsilnějších výpovědí o životě v československých ženských věznicích. Dagmar Šimková v nich strávila čtrnáct let.

Část „Tragický osud vlastence“ je věnována Heliodoru Píkovi a jeho osudu od první světové války, kdy byl francouzským legionářem, až po vykonání rozsudku smrti. Výstava poukazuje na fakta potvrzující, že se jednalo o vykonstruovaný proces zakončený justiční vraždou dne 21. června 1949 v plzeňské věznicí na Borech.

Část „Titův ostrov hrůzy“ líčí vězení na ostrůvku Goli otok v Jaderském moři. Do této věznice komunistický režim posílal tisíce odpůrců režimu. Kromě politických protivníků zde byli umístěni také ustašovci. Vězni zde vykonávali těžkou práci v kamenolomu, byli bití a ponižováni. Jednalo se o jedno z nejstrašnějších vězení, protože zde byla komunistická převýchova praktikována nejbrutálnějším způsobem. Mezi vězni byli i známí zástupci jugoslávské inteligence (například politici, filozofové, lingvisté). Tábor byl zavřen v roce 1988.

Část „Společný jmenovatel: Smrt“ zpracoval Institut pro vyšetřování zločinů komunismu v Rumunsku (IICCR), který podnikl řadu archeologických průzkumů s cílem exhumovat tělesné pozůstatky odpůrců komunistického režimu, kteří byli zavražděni ve vězení nebo bez soudu popraveni rumunskou tajnou policií *Securitate*. Všechny tyto oběti byly pohřbeny bez smutečního obřadu, v řadě případů byly nalezeny i hromadné hroby.

RC

Výročí umučení faráře Toufara

Dne 25. února uplynulo 60 let od smrti faráře Toufara, kterého umučila StB. Důvodem byla událost v číhoštském kostele. Při farářově kázání se měl několikrát pohnout kříž na hlavním oltáři. StB faráře obvinila, že zázrak sám zinscenoval. Byl zatčen, mučen a nucen k přiznání.

Při výsleších ve valdické věznicí utrpěl vážná zranění, s nimiž byl převezen do pražské nemocnice, kde 25. února 1950 zemřel. Podle historiků je farář nejspíš pohřben v hromadném hrobě v pražských Ďáblicích.

TS ČBK

RC Monitor si můžete objednat na adrese: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz. Máte-li zájem o pravidelné zaslání zpráv e-mailem, můžete se zaregistrovat na internetových stránkách <http://res.claritatis.cz>.

Slovenští biskupové ocenili umělce

Po slávnostnej sv. omši v Jezuitskom kostole v Bratislave 18. februára 2010 sa uskutočnilo v Zrkadlovej sieni Primaciálneho paláca za prítomnosti hostí cirkevného, politického, spoločenského a kultúrneho života slávnostné oceňovanie umelcov za ich prínos kresťanských hodnôt do rôznych oblastí umenia.

V kategórii slovesného umenia boli *Cenou Fra Angelica* ocenení gréckokatolícky kňaz, niekdajší politický väzeň a „pétepák“, renomovaný básnik Mons. Jozef Tóth a herec Karol Machata. V kategórii hudobného umenia boli ocenení pedagóg, dirigent a organista Mgr. Ján Schultz a *Schola Gregoriana Bratislaviensis* pod vedením Mgr. Milana Kolenu, ArtD.

V kategórii výtvarné umenie bol ocenený architekt a pedagóg prof. Ing. arch. Jozef Hlinický. Mimoriadne ocenenie z rúk Mons. Rábka prijali aj pedagóg, andragóg, kultúrny pracovník a kurátor pre kresťanské tradície PaedDr. Miroslav Holečko, herec, recitátor a pedagóg František Kovár a P. PhDr. Vševlad Gajdoš, OFM in memoriam. Slávnostný akt odovzdania ocenení bol sprevádzaný umeleckým programom.

Myšlienka podpory a ocenenia umelcov *Cenou Fra Angelica* zo strany Konferencie biskupov Slovenska prostredníctvom jej Rady pre vedu, vzdelanie a kultúru už po deviaty raz je prejavom uznania zástupcom umeleckej obce zo strany katolíckej cirkvi, ktorí aj dnes, v čase úpadku kultúry, globalizácie, komercializácie a liberizmu, napriek silnejúcemu tlaku neváhajú presadzovať vo svojej tvorbe kresťanské myšlienky a hodnoty.

TK KBS

Evropská rada proti rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva

Rada Evropy prohlásila, že Evropský soud pro lidská práva nemá pravomoc nutit italské školy k odstranění křížů. Podle deklarace Rady nesmí Soud rozhodovat v otázkách kultury a národní tradice členských států. To však automaticky neruší rozhodnutí Soudu z listopadu 2009.

Britský právník a expert na antidiskriminační zákony Neil Addison varoval, že „případ křížů“ je signálem pro evropské křesťany: naznačuje, jak se budou lidská práva využívat proti veřejným projevům náboženství v Evropské unii.

LifeSite News

Hradec Králové: Konference Krize a kairos

Ve dnech 17. – 18. 3. 2010 pořádá Biskupství královéhradecké spolu s Univerzitou Hradec Králové odbornou konferenci *Krize a kairos*, jejímž cílem bude v různých souvislostech reflektovat téma krize. Ve své první části přistupuje k tématu z teologického hlediska. V perspektivách různých oborů, jako je např. biblická, systematická či pastorační teologie, chce poukázat na to, že krize je často spojena s naplňováním Božího plánu spásy. Ve své další části konference sleduje kulturní, historické, etické a společenské aspekty tématu. Zabývá se mj. některými aktuálními otázkami globalizovaného světa, ke kterým patří finanční krize, migrace či nebezpečí terorismu. Součástí konference je i panelová diskuse o krizích a nadějích současného světa, která je otevřená nejen odborné, ale i široké veřejnosti.

Konference se účastní představitelé různých akademických institucí u nás i v zahraničí, jako slavnostní host vystoupí kardinál Miloslav Vlk.

Konference se koná v Objektu společné výuky UHK (Hradecká 1227, Hradec Králové). Vstup je volný, k účasti se není nutné hlásit předem. Informace o programu jsou k dispozici na www.diecezechkz.cz.

TS ČBK

Vídeň: Útok na mariánský kostel

Na kostel Panny Marie Vítězné na vídeňském okruhu byl opět spáchán žhářský útok. Policie viníky dosud neodhalila. Místní farář prohlásil, že věřící o nikom nevědí, ale za pachatele se modlí.

K útokům na tento kostel došlo už v roce 2009 a v roce 2008. V tomto kostele se scházejí ochránci života.

Kathnet

Kongres Světového apoštolátu Fatimy v České republice

Naše země byla vybrána jako místo, které bude ve dnech 24. – 28. září 2010 hostit 1. regionální evropský kongres Světového apoštolátu Fatimy. V těchto dnech se pracuje na posledních úpravách programu. Očekává se účast nejen z evropských zemí, ale také zástupci Mezinárodní rady. Prosíme o modlitby na tento úmysl a za požehnání příprav kongresu v našich modlitebních skupinkách.

Fatimský apoštolát

Čína: Výstava o jezuitském misionáři

Matteo Ricci – Setkání civilizací v Číně za dynastie Ming, tak se nazývá výstava připomínající 400. výročí smrti jezuitského misionáře italské národnosti, která byla otevřena v Hlavním muzeu města Peking za velké pozornosti čínských médií. Tisková agentura *Xin Hua* zdůraznila, že italský misionář byl první Evropan, který přinesl úspěchy technologií a umění do Číny, sám se „stal Číňanem“, nejváženějším cizincem, který během staletí až do dnešní doby v Číně nepřestal být známou a ctěnou osobností. Výstava je putovní, bude otevřena také v muzeích v Šanghaji a Nankinu a potrvá až do konce července. Pořádá ji Italský kraj Marche, Čínské archeologické středisko, Hlavní muzeum v Pekingu a kulturní institut při Italském velvyslanectví v Pekingu.

RaVat

Pieter Bruegel st.: Zápas masopustu s půstem (1559). Foto: Wikimedia Commons

OBRAŤME SE A VĚŘME EVANGELIU

Postní katecheze Svatého otce Benedikta XVI.

Postní doba nám připomíná, že trvalým úkolem křesťanského života je obrácení. Obrácení nikoli jako občasné poopravení našeho života, ale jako neustálá zásadní proměna spočívající v odevzdávání Kristu.

Draží bratři a sestry,

Popeleční středou začínáme postní dobu, cestu, která se odvíjí čtyřicet dnů a vede nás k radosti života Pánových Velikonoc. Na této duchovní cestě nejsme sami, protože Církev nás hned od začátku provází a podporuje Božím slovem, které podává program duchovního života i postního snažení, a milostmi svátostí.

Slova apoštola Pavla nám dávají jedno přesné doporučení: *Napomínáme vás, abyste nepřijali milost Boží nadarmo... hle, teď je ta doba příhodná, teď je ten den spásy!* (2 Kor 6,1–2) Z křes-

ťanského hlediska je ve skutečnosti každá doba příhodná a každý den je třeba nazývat dnem spásy, ale liturgie Církve vztahuje tato slova zcela zvláštním způsobem na dobu postní. To, že je čtyřicet dní přípravy na Velikonoc příhodnou dobou milosti, můžeme pochopit právě ve výzvě, kterou se k nám obrací strohý obřad udělování popelce a která se vyjadřuje v liturgii dvěma formulacemi: *Čiňte pokání a věřte evangeliu* a *Pamatuj, že jsi prach a v prach se navrátíš*.

První výraz poukazuje na obrácení, slovo, které je třeba přijmout v jeho mi-

mořadné vážnosti pochopením překvapivé novosti, která z něj vyzařuje. Výzva k obrácení totiž obnažuje a usvědčuje snadnou povrchnost, kterou se velmi často vyznačuje náš život. Obrátit se znamená změnit směr na cestě našeho života, nikoli však nějakým nepatrným poopravením, ale obrácením jeho směru ve vlastním a pravém smyslu slova. Obrátit se znamená jít proti proudu, jímž je povrchní, nedůsledný a iluzorní životní styl, který nás často strhává, ovládá, činí z nás otroky zla nebo zkrátka vězně morální průměrnosti. Obrácení totiž míří

k vysokému měřítku křesťanského života; svěruje se živému a osobnímu Evangelium, kterým je Ježíš Kristus. Jeho osoba je posledním cílem a hlubokým smyslem obrácení. On je cestou, na kterou jsou v životě všichni povoláni vstoupit, nechávat se osvěcovat jeho světlem a podporovat jeho silou, která vede naše kroky. Obrácení tak ukazuje svou krásnější a přitažlivou tvář. Není to pouhé morální rozhodnutí, které napravuje naše životní počínání, nýbrž rozhodnutí víry, které nás cele vtahuje do vnitřního společenství s živou a konkrétní osobou Ježíše. Obrátit se a věřit v Evangelium nejsou dvě různé nebo jen vedle sebe postavené věci, ale vyjadřují tutéž realitu. Obrácení je naprosté přitakání toho, který odevzdává své bytí Evangelium a svobodně odpovídá Kristu, jenž se první odevzdává člověku jako cesta, pravda a život, jako ten, který jediný jej osvobozuje a zachraňuje. Právě to je smyslem prvních slov, jimiž – podle Markova evangelia – Ježíš zahajuje hlásání Božího evangelia: *Naplnil se čas a přiblížilo se Boží království; obraťte se a věřte evangelium* (Mk 1,15).

Každý den je příhodnou dobou milosti

Obraťte se a věřte evangelium nestojí pouze na začátku křesťanského života, ale provází veškeré jeho kroky, trvá, obnovuje se, šíří se a rozvíjí do všech jeho projevů. Každý den je příhodnou dobou milosti, protože každý den nás povzbuzuje, abychom se odevzdali Ježíšovi, měli v něho důvěru, zůstávali v něm, sdíleli jsme s ním jeho životní styl, učili se od něho pravé lásce, následovali jej v každodenním plnění Otcovy vůle – jediného velkého zákona života. Každý den, přestože nechybějí obtíže a námahy, únava a pády, přestože jsme pokoušeni opustit cestu následování Krista a uzavřít se v nás samotných, v našem sobectví, aniž bychom si všimli své potřeby otevřít se lásce Boží v Kristu, abychom žili toutéž logikou spravedlnosti a lásky.

Spravedlnost lásky

V letošním *Poselství k postní době* jsem připomněl, že „je třeba mít pokoru, abychom přijali, že pouze někdo druhý nás může osvobodit od našeho vlastního

já a darovat nám na oplátku sebe sama. Toto se zvláštním způsobem uskutečňuje ve svátostech smíření a eucharistie. Díky působení Krista můžeme vejít do „větší“ spravedlnosti, spravedlnosti lásky (srov. Řím 13,8–10), spravedlnosti toho, kdo se v jakékoli situaci pokládá spíš za dlužníka než za věřitele, protože přijal víc, než v co mohl doufat.“ (*Osservatore Romano*, 5. února 2010).

Neočekávaná novost

Příhodná doba milosti postní doby nám svůj duchovní smysl ukazuje také prostřednictvím starobylé formulace: *Pamatuj, že jsi prach a v prach se navrátíš*, kterou pronášá kněz, když označuje naše čelo troškou popela. Jsme tak nasměrováni k počátkům lidských dějin, kdy Hospodin řekl Adamovi po prvotním provinění: *V potu tváře budeš jíst chléb, dokud se nevrátíš do hlíny, vždyť z ní jsi byl vzat. Ano, jsi prach a do prachu se vrátíš* (Gn 3,19). Zde nás Boží slovo odkazuje na naši křehkost, ba přímo k naší smrti, jež je její krajní formou. Před vrozeným strachem z konce a ještě více v kontextu kultury, která se tolika způsoby snaží cenzurovat realitu a zkušenost smrti, nám postní liturgie na jedné

Obrátit se znamená jít proti proudu, jímž je povrchní, nedůsledný a iluzorní životní styl, který nás často strhává, ovládá, činí z nás otroky zla nebo zkrátka vězně morální průměrnosti.

straně připomíná smrt a vybízí nás k realismu a rozvážnosti, ale na druhé straně nás vede především k chápání a žití oné neočekávané novosti, kterou křesťanská víra uvolňuje v samotné realitě smrti.

Prach, ale drahocenný

Člověk je prach a v prach se navrátí, ale v Božích očích je drahocenným prachem, protože Bůh člověka stvořil a určil k nesmrtnosti. Liturgická formulace *Pamatuj, že jsi prach a v prach se navrátíš* tak nachází plnost svého významu ve vztahu k novému Adamovi, Kristu. Také Pán Ježíš chtěl dobrovolně sdílet s každým člověkem úděl křehkosti, zejména prostřednictvím své smrti na kříži. Avšak právě tato smrt, naplněná jeho láskou k Otci a lidstvu, byla cestou ke slavnému zmrtvýchvstání, jímž se Kristus stal zdrojem milosti, dávané těm, kteří v něho věří a dostávají účast na samotném božském životě. Tento život, který nebude mít konce, se uskutečňuje již v pozemské fázi našeho bytí, ale bude dovršen teprve „vzkříšením těla“. Nepatrné gesto označení popelem nám odhaluje jedinečné bohatství svého významu. Je to pozvánka prožít postní dobu jako uvědomělejší a intenzivnější ponoření do Kristova velikonočního tajemství, do jeho smrti a zmrtvýchvstání prostřednictvím účasti na eucharistii a na životě lásky, která se rodí z eucharistie a v ní nachází své dovršení. V označování popelem obnovujeme náš závazek následovat Ježíše, nechávat se proměňovat jeho velikonočním tajemstvím, abychom vítězili nad zlem a konali dobro, abychom nechali zemřít našeho „starého člověka“ svázaného s hříchem a „novému člověku“ proměněnému Boží milostí umožnili, aby se narodil.

Draží přátelé! Nastupujeme přímkou cestu postní doby. Vzájme proto s obzvláštní důvěrou ochranu a pomoc Panny Marie. Ona, první věřící v Krista, ať nás provází během těchto čtyřiceti dnů intenzivní modlitby a upřímného pokání, abychom očistěni a zcela obnoveni v mysli a na duchu došli ke slavení velkého tajemství Velikonoc jejího Syna.

Všem přeji požehnanou postní dobu!

Přeložil P. Milan Glaser SJ

Radio Vaticana

(mezititulky redakce)

KRIZE, NEZAMĚSTNANOST A JAK DÁL

Účinné a dlouhodobé řešení musí stát na křesťanských zásadách

Současná hospodářská krize je důsledkem morálního hazardu, rezignace na základní křesťanské zásady. Naši společnost neuzdraví „pilulky proti bolesti“ nabízející úlevu na úkor budoucnosti, ale pravdivý pohled z hlediska věčnosti, jenž je základem zodpovědného hospodaření a pramenem důvěry v budoucnost.

V krizových dobách, jako je ta, kterou právě prožíváme, roste prudce poptávka po lécích, které by od ní co nejrychleji ulevily. Je to velmi podobné, jako když selže zdraví – také bychom měli rádi nějakou účinnou pilulku zaručující rychlý návrat do stavu pohody. Posledního půldruhého roku se mnoho ekonomů, žurnalistů i akademiků vynasnažilo vyjít takovému poptávce vstříc a s nějakou radou přijít. Jejich rady však jen rezonovaly s poptávkou po nich, dočkaly se i praktické aplikace. Nabídka rad byla totiž ze stejného žejdlíku jako poptávka: nebyly založeny na poctivé a hluboké analýze skutečných příčin krize. Podobně jako některé léky nabízející rychlou úlevu od bolesti se zaměřovaly jen na léčení symptomů krize, její skutečné příčiny nechávaly nedotčené. Ať už kvůli neznalosti, nebo z nepoctivosti, nejčastěji z obou důvodů zároveň.

Příčiny krize

Co tedy vedlo ke krizi? Vídeňský kardinál Christoph Schönborn nedávno označil za jednu z příčin světové finanční krize nerespektování Desatera, bezuzdnou dychtivost po majetku a neodpovědnost. Finanční krize byla vskutku důsledkem porušování základních hodnot svobodné společnosti, kdy každý má nést odpovědnost za své činy a dodržovat pravidla správného chování, tj. svým jednáním nepoškozovat majetek, životy, zdraví a pověst bližních.

Tyto normy byly zejména ze strany amerických bank hrubě porušeny. Selhala stará ctnost – spořivost a všestranná střídmost. Lidé, nejen v USA, si zvykli žít na dluh, nad své poměry. To samozřejmě nejde do nekonečna. Na splacení dluhů vždycky dojde, musí dojít a je

dobře, že dojde. Věřitelé nemají, nemohou mít a není důvod, aby měli nekonečnou trpělivost. Navíc vlády začaly lidem svou politikou soustavně umožňovat, aby přehazovali důsledky svého neodpovědného chování ve všech sférách života na někoho jiného. Lidé se naučili spoléhat na to, že když dojde na placení, zaplatí to za ně stát z daní, které vybral od jejich bližních.

Morální hazard

Ekonomové to nazývají morální hazard. A ten když se rozšíří v celé společnosti jako norma, začne být zle. Finanční krize byla vskutku gigantickým morálním hazardem a musela vyústit v hospodářskou krizi a nezaměstnanost. Zejména americké banky se spoléhaly na to, že jsou *too big to fall* (příliš velké, aby padly), že je vláda nakonec vždycky bude muset pomoci různých záchranných balíčků podržet. A tak lehkomyšlně poskytovaly hypotéky i lidem, o kterých jim muselo být jasné, že je nikdy nesplatí. Měly z toho krátkodobý zisk, šéfové si namazali kapsy. Když navíc Clintonova administrativa politicky i legislativně měla americké banky k tomu, aby byly „sociální“, tj. aby nehleděly tak přísně na to, zda chudí dlužníci své hypoteční úvěry na bydlení skutečně splatí, dílo zkázy bylo dokonáno. Nemoc amerických bank se pak jako infekce pomocí sekuritizace jejich bezcenných aktiv rozšířila do celého světa. Jistě, islandské a jiné evropské banky ty bezcenné cenné papíry nemusely kupovat. Mohly se pořádně podívat, čím jsou kryté. Musely by zjistit, že kryté nejsou, že nakoupily kouř. Ale nepodívaly se, slepě věřily velkým jménům jejich emitentů. Stejně slepě, jako mnozí v USA uvěřili Bernardu Madoffovi.

Foto: europarl.europa.eu

Vídeňský kardinál Christoph Schönborn označil za jednu z příčin světové finanční krize nerespektování Desatera, bezuzdnou dychtivost po majetku a neodpovědnost. Selhala stará ctnost – spořivost a všestranná střídmost.

Dívat se na věci z hlediska věčnosti

Kdekdokoli v Evropě, ale zejména v USA, podlehl keynesiánskému vábení, navrhoval zadlužit stát a ulevit tak dnešku na úkor budoucnosti. Lordu Keynesovi to už před dobrými sedmdesáti lety opakovaně namítal profesor von Hayek. Plošné zvyšování celkové poptávky pomocí výdajů státu není dlouhodobé, ale jen krátkodobé řešení. Je to sice pilulka proti bolesti, ale nemoc neléčí. Naopak ohrožuje budoucnost, protože udržuje při životě výrobní struktury, které měly zaniknout a uvolnit místo novým. Krize, jakkoli je nevídaná, může totiž přinést i něco dobrého. Odhalí nemilosrdně ta nejslabší místa ekonomiky, která by už neměla přežívat. Keynes Hayekovi cynicky opáčil: „Pane kolego, dlouhodobě přece budeme všichni mrtví.“

Asi není věty, která by jasněji a s ještě drzejší přímočarostí a ještě méně bez obalu pokládala na stůl ústřední problém postmoderní doby. Absolutní rezignaci na starou a nenahraditelnou ctnost naší křesťanské civilizace, totiž zvažovat vždycky a za všech okolností i ty důsledky našeho počínání, které přesahují horizont našeho života, dokonce jenom ty, nebo alespoň hlavně ty. Také Masaryk nás učil dívat se na věci z hlediska věčnosti, jak bývalo v křesťanské Evropě dobrým zvykem, než přišli ke slovu socialisté. Mnozí křesťané dnes možná ani nejsou dost sebevědomí na to, aby všemožným vládním poradcům, finančním expertům a politikům ostře řekli, jak moc jsou se svými záchrannými plány a balíčky vedle.

Důvěra v budoucnost

Patří k základní znalostní výbavě ekonomů, že hospodářský růst, zaměstnanost a vůbec rozkvět lze stavět jen na investicích. Investice jsou výrazem důvěry v budoucnost. Bez fundamentální důvěry v budoucnost se žádná investice nedá dělat, postmoderní nevíra ve smyslnost dlouhodobého uvažování zabíjí budoucnost dříve, než se vůbec mohla narodit. Důvěra v budoucnost se rodí z každodenně potvrzované zkušenosti, že se právo, pravidla správného chování, nakonec prosadí i přes odpor a ple-

Foto: thedailymin.com

Ústředním problémem postmoderní doby je absolutní rezignace na starou a nenahraditelnou ctnost naší křesťanské civilizace: zvažovat vždy a za všech okolností i ty důsledky našeho počínání, které přesahují horizont našeho života.

tichy osob z okraje společnosti a že všeobecná snaha o vládu zákona jasně převažuje. Nic nemůže ohrožovat důvěru v budoucnost a chuť investovat více, než zkušenost marnosti, zklamané touhy po spravedlnosti, když lidé vidí, jak na finančním trhu a jinde vítězí podvodníci a zloději s podporou vysokých funkcionářů státu, jak se vyplácí podvádět a uplácat. Budování společnosti s vládou zákona je jedinou cestou z krize a k práci, která bude prospěšná bližním. Nikdo samozřejmě nemůže v souhrnu vědět, která odvětví, které výrobky a které služby takovou práci zajistí. Přesto však vždycky někdo ví, kam by se mělo jeho konkrétní podnikání naměřovat. Musí však mít fundamentál-

ní důvěru v budoucnost, že to má smysl a že ho smí porazit jen ten, kdo si povede lépe než on, ale v žádném případě ne ten, kdo krade a švindluje. Takoví podnikatelé pak dají práci ostatním, jsou to pramínky, z kterých jediné se seběhne veletok zaměstnanosti. Ekonomové a vůbec všichni ti, kdo by chtěli radit vládě jak potříit nezaměstnanost, musí jít k těmto pramenům.

Vadnost investičních pobídek

Pochvalu si zaslouží odhodlání vlády skončit s investičními pobídkami. Konečně. Už několik let moji studenti na Národohospodářské fakultě VŠE píší diplomové práce, které stále dokola dokládají jejich vadnost. Evropská komise dělá chybu, když nad nimi přivírá oči, jsou přece jasným vybočením z pravidel férové soutěže a připuštěním role, kterou by vlády nikdy neměly vůči trhu hrát. Investiční pobídky nejsou ničím jiným než státem provozovanou korupcí zahraničních investorů a rozpoutáváním mezinárodní soutěže v nacionalismu.

Tomáš Ježek
(mezititulky redakce)

Autor je ekonom, politik a vysokoškolský pedagog.

CHARLES DARWIN (I.): ZROZENÍ LEGENDY O GENIÁLNÍM VĚDCI

Seriál Architekti kultury smrti (4)

Přestože Charles Darwin neměl pro své myšlenky pádné důkazy, stal se – rovněž díky svému postavení – tento bakalář teologie již v třiceti letech uznávaným přírodovědcem.

Charles Darwin se narodil roku 1809 poblíž anglického Shrewsbury do světa bohatství a všech s ním spojených privilegií; a toto bohatství, které později významně rozmnožil díky své usilovné spořivosti, mu dovolilo stát se jedním z nevlivnějších myslitelů v dějinách, člověkem, kterému se přičítá zformulování teorie evoluce.

Darwinovi rodiče

Jeho otec Robert Darwin byl volnomyšlenkář, syn uznávaného básníka, volnomyšlenkářského lékaře, buřiče a bohéma Erasma Darwina. Matka Susannah byla dcerou slavného a zámožného Jossiaha Wedgwooda, výrobce porcelánu a unitáře, odpadlíka od anglikánství.

Ve stínu Francouzské revoluce, která začala přesně před dvaceti lety, byli volnomyšlenkáři, odpadlíci od anglikánské církve (kteří si říkali *Nesouhlasíci*) a zastánci širší demokracie považováni za podezřelé, a proto se Robert a Susannah rozhodli nechat Charlese pokřtít v anglikánském kostele. Přesto zůstala Susannah věrná rodinnému unitářství a vodila Charlese každou neděli do unitářských modliteben. Zemřela, když mu bylo pouhých osm let, a roli matky v péči o chlapce převzaly jeho sestry.

Dětství a mládí

Od nejútlejšího věku byl Charles záněceným sběratelem všelijakých přírodních exemplářů a raději trávil hodiny ve své provizorní laboratoři v kůlně, než aby studoval latinské a řecké klasiky, považované za součást vzdělání dětí z jeho sociálních poměrů. Rovněž miloval lov. Proto nepřekvapí, že jeho školní prospěch nebyl nikterak slavný. „Nezajímáš se o nic jiného než střelení, psy

George Richmond: Portrét mladého Darwina (1840)
Foto: darwinday.org

Charles Darwin se narodil do světa bohatství a všech s ním spojených privilegií; a toto bohatství mu dovolilo stát se jedním z nevlivnějších myslitelů v dějinách, člověkem, kterému se přičítá zformulování teorie evoluce.

a chytání krys,“ hřimal na něj jeho přehnaně kritický otec, „a budeš ostudou svou i celé naší rodiny.“ Terapií, kterou otec vymyslel, bylo dovést Charlese k tomu, aby se stal jako otec a děd lékařem a když mu bylo šestnáct, Char-

les začal chodit se svým otcem Robertem na pochůzky za pacienty.

Studium medicíny

Mladý Darwin byl roku 1825 spolu se svým starším bratrem Erasmem poslán na studia medicíny do Edinburku, kde mohli studovat i *Nesouhlasíci*; ti by se nedostali na slavnější učiliště v Oxfordu a Cambridgu, kde by se museli slavnostně přihlásit k Devětatřiceti článkům anglikánské církve. V Edinburku se Charles zapojil do politického hnutí whigů, liberálního křídla anglické politiky prosazujícího náboženskou svobodu, rozšíření volebního práva a zrušení otroctví. Studia medicíny se mu však příliš nedařila, též protože nesnášel pohled na nemocné a zejména se mu dělalo zle jen při pomýšlení na operaci. Po čase se seznámil s významným mykologem své doby Robertem Grantem, který byl zastáncem evoluce, neboli transmutace, jak se tehdy tato teorie Jean-Baptist Lamarcka nazývala. Ve druhém roce studií se Darwin aktivně zapojil do činnosti studentských přírodovědeckých společností, zejména *Plinian Society*.

Studium teologie

Jak se dalo očekávat, Robert Darwin nebyl zrovna nadšený studijními výsledky svého syna a ač sám bezvěrec, přesvědčil Charlese, aby studoval v cambridgejské Christ's College teologii a připravil se na dráhu duchovního anglikánské církve. To byla totiž běžná cesta, po které se vydávali synové z bohatých rodin, kteří nevynikali zvláštními schopnostmi. Po venkovském duchovním se tehdy požadovalo minimum věroučné přesnosti a měl navíc velmi mnoho volného času, což se dalo skloubit s Charlesovými při-

rodovědnými zájmy. Na Cambridgi byl Charles uchvácen studií od Williama Paley *Důkazy křesťanství*, textem, který předkládá (a dokládá) postulát Božího záměru v přírodě. Přesto po asi deseti letech Charles Darwin tyto argumenty zcela popírá a snaží se je vyvrátit, stejně jako vykořenit ze svých myšlenek jakékoli zmínky o Bohu. I přes nevalný zájem o teologii získává Darwin roku 1831 bakalářský titul, ale jeho nadšení pro přírodní vědy, zejména botaniku a geologii, vrcholí.

Plavba na lodi *Beagle*

Mezníkem v životě Charlese Darwina se stává nabídka, aby jako přírodovědec doprovázel kapitána Roberta FitzRoya při výzkumu jihoamerických břehů. Po několikero odložení vyplouvá v prosinci 1831 proslulá loď *Beagle*. Darwin nachází obrovské fosilie vyhynulých druhů; poznává přírodní národy, které považuje za sotva odlišné šelmám; čte a přijímá argumenty Charlese Leylla, že geologické průzkumy hovoří pro stáří světa v řádu aspoň milionů let, což kontrastovalo s biblickým pohledem – a přijímá názor svého někdejšího učitele Roberta Granta o postupném vývoji druhů. Když se v říjnu 1836 po pěti letech na cestách vrací domů, je z něj úplně jiný člověk.

Darwin si velmi brzy získal gloriolu nadějného vědce. Přestože mu nebylo ještě ani třicet, jeho jméno se stalo všeobecně známým. Plnil sbírky anglických muzeí bednami fosilií a krabicemi preparovaného hmyzu i obratlovců.

Dvojitý intelektuální život

V této situaci je třeba pochopit, že si Darwin nemohl dovolit naplno vyslovit názory, které zastával. Uznávání přírodovědci jeho doby evoluci vzhledem k chybějícím důkazům odmítali a tato teorie (kterou Darwin nevytvořil, ale jen přebíral, jak ukážeme dále) byla spíše než vědou ideologií ateistů a radikálních liberálů. Z tohoto důvodu lze hovořit o „dvojitým intelektuálním životě“ Charlese Darwina: v soukromí horlivě pracoval na rozvoji evoluční teorie, na veřejnosti zatím zastával většinové postoje. Přijmeme-li tento úhel pohledu, zjistíme, že mnohé, co někteří autoři pova-

žují za překroucení či zneužití Darwinových myšlenek, bylo v nejlepším souladu s tím, jak tento vědec smýšlel. Byl například přesvědčen o zcela materiální povaze lidské osobnosti včetně složky intelektuálně-volní či duchovní. Tvrdil, že člověk se vyvinul z předka podobného opici; stejně tak morálku považoval za výsledek evoluce, která se náhodně vyvinula z *ne-morality*. Odmítal tedy koncept přirozeného zákona.

Mezitím Darwinův otec získal vhodnými investicemi dostatek prostředků, aby se syn mohl stát finančně nezávislým vědcem, který si mohl dovolit bez ohledu na kvalitu svých tezí rozsáhlou publikační a přednáškovou činnost i bádní v terénu.

Darwinovo manželství

Celkové vyčerpání, jakož i životní a názorové rozpory, vedly k tomu, že byl

Mezníkem v životě Charlese Darwina se stává nabídka, aby jako přírodovědec doprovázel kapitána Roberta FitzRoya při výzkumu jihoamerických břehů na palubě proslulé lodi *Beagle*.

Darwin často nemocný a po obdobích skutečné tvůrčí exploze následovaly dny a týdny, kdy nečinně ležel v posteli. Rovněž v soukromém životě nebyl nikdy zcela šťastný. Z majetkových důvodů souhlasil se sňatkem se sestřenicí Emmou Wedgwoodovou; oddáni byli v lednu 1839. Své ženě se krátce po svatbě svěřil se svými pochybnostmi o křesťanství, materialismu a přesvědčení o transmutaci. Emma byla zpočátku šokována a cítila se pokořená a podvedená. Sama patřila k unitářům, kteří v té době měli daleko k jejich současnému synkretismu a byli, třebaže zvláštním, křesťanským společenstvím. Jeho členové byli hluboce přesvědčeni o posmrtných skutečnostech, tj. věčné spáse nebo věčném zavržení. A nebyla to obava o manželovu vědeckou prestiž, ale právě o jeho duši, která Emmu nikdy neopustila. I přes tyto problémy lze říci, že Darwinovi měli velmi pěkný vztah a měli spolu deset dětí, z nichž sedm přežilo kojenecký věk. Je paradoxem, že Darwin, který zformuloval svou nejznámější teorii o přírodním výběru, založenou na soutěži o přežití, ve které vítězí nejsilnější jedinci, měl prakticky všechny děti velmi neduživé. Charles Darwin se obával, že to může být způsobeno blízkým příbuzenským vztahem jeho rodokmenu a rodokmenu jeho ženy. Vyjádřil to ve svých spisech v pojednáních o škodlivých ná-

Conrad Martens: HMS *Beagle* u Ohňové země (1831–1836). Foto: Wikimedia Commons

sledcích příbuzenského rozmnožování a výhodách křížení.

Darwinova víra

Zatímco tajně pracoval na své teorii přirozeného výběru, současně psal o náboženství jako o domorodé strategii přežití, protože stále ještě věřil, že Bůh je ten nejvyšší zákonodárce. Darwinova víra v křesťanství postupně časem slábla, a se smrtí dcery Annie v roce 1851 dokonce vyhasla zcela. Sice nadále podporoval místní kostel a pomáhal s farní prací, o nedělích však dával přednost procházkám. V pozdějších letech, když byl tázán na svůj postoj k víře, prohlásil, že nikdy

nebyl ateista ve smyslu popření existence Boha, a že obecně se dá říci: „Agnostický by byl správnější popis mého duševního stavu.“

Tento poměrně rozsáhlý životopisný úvod je důležitý pro pochopení okolností, za nichž Darwin během první poloviny svého života dospěl k svým teoriím. Zbývá nám ukázat, k jak bizarním teoriím tento vědec dospěl a čím je měl podložené. Otvírá se před námi fascinující svět zákoutí a slepých uliček vědy, jejichž rozvinutí (a tedy nikoli zneužití) mělo v následujících 150 letech přinést neblahé plody. Ukážeme rovněž, nakolik věrohodné byly důkazy, které Charles

Darwin používal. Je třeba dodat, že teorie Charlese Darwina byly jistě motivovány dobrými úmysly a byly výsledkem upřímného hledání. Světská sláva a stále hlubší vykořenění z křesťanství však zcela znehodnotily vše dobré, čím tento muž přispěl rozvoji vědy.

Josef Mudra

(pokračování příště)

Seriál vzniká podle knihy

Donald De Marco – Benjamin Wiker:

The Architects of the Culture of Death.

Ignatius Press, San Francisco 2004,

ISBN 1-58617-016-3, 410 stran.

BŮH VE SVÁTOSTECH

Přivtělení ke Kristu Veleknězi

Tři svátosti, křest, biřmování a kněžství, udělují příjemci spolu s posvěcující milostí také nezrušitelné duchovní znamení, svátostný charakter. Jaká je podstata a účel této „svaté Pánovy pečeti“?

Svátostným charakterem se člověku dostává zvláštního posvěcení, které ho činí účastným Kristova kněžství. Toto připoutání ke Kristu Knězi dává člověku možnost a právo účasti na křesťanské bohopoctě.

Katolická církev učí, že některé svátosti, totiž křest, biřmování a kněžství, udělují vedle milosti také svátostný charakter neboli nezrušitelné znamení. Nejstarší křesťanská tradice dokazuje existenci tohoto svátostného charakteru tím, že tyto tři svátosti nesměly být nikdy opakovány, jestliže byly jednou platně uděleny. I v době, kdy se pochybovalo o platnosti svátostí udělených bludaři, tvrdili Otcové jednohlasně, že ony tři svátosti mohou být přijaty jen jednou. A jediný důvod tohoto tvrzení je ten, že tyto svátosti působí v duši nezničitelný účinek, odlišný od svátostné milosti, tedy svátostný charakter.¹

Svátostná milost může být ztracena a může být zase znovu získána. Právě tak může být rozmnožována. Proto svátosti, jejichž účinkem je milost, mohou být opakovány, kdežto svátosti vtiskující nezrušitelné, nezničitelné znamení mohou být přijaty jen jednou, protože jejich účinek – svátostný charakter – není vázán na milost; tu lze ztratit, kdežto charakter zůstává beze změny.

Rozlišení svatého Augustina

Svatý Augustin rozlišuje ve křtu, biřmování a kněžství tři prvky:

1. Svátost, čili vnější obřad, který pouze znamená něco posvátného, který prchá před zraky pozorovatele.

2. Milost, což je účinek vlastní pouze těm, kteří přijímají tyto svátosti s náležitou přípravou, totiž obrácení k Bohu. Tento účinek může být ztracen smrtelným hříchem, svátost sama však zůstává a nemůže se opakovat.

3. Svátostný charakter, což je účinek odlišný od milosti, jehož se může dostat dobrým i špatným, připraveným i nepřipraveným. Tento účinek člověk nemůže ztratit, a proto tyto svátosti nemohou být opakovány. Podle svatého Augustina je tento účinek Kristovým charakterem; odlišuje křesťany od nekřesťanů a dává jim zcela zvláštní příslušnost ke Kristu (*De bapt. l. III, c. 16*).

Duchovní znamení

Teologie definuje svátostný charakter jako duchovní znamení nezničitelné

ně vtisknuté do duše, které dává věřícím zvláštní podíl v Božím kultu a mimo to je odlišuje od nevěřících.

Tajemné znamení, neviditelné tak, jako je neviditelný jeho nositel – lidská duše –, je svátostný charakter. Tajemné znamení, vtisknuté v duši, znamení nepřístupné našemu hmotnému zraku, ale viditelné Bohem a těmi, kdo vidí v Bohu. Zůstane nám vždy v duši a bude jí jednou k slávě, nebo k zahanbení. K slávě Božím dětem, které budou před Božím trůnem zpívat chválu Veleknězi, jehož obraz nesou, k zahanbení těm, kdo budou v údolí stínu smrti, třebaže se jim dostalo tolik Boží přízně. Tak smýšlel svatý Cyril Jeruzalémský, když psal, že svátostný charakter je nezrušitelné znamení vtisknuté v duši, znamení, které rozlišuje v očích Božích a andělů, kdo náleží k obyvatelům nebeského Jeruzaléma a *dává poznat uprchlíky*.

Účast na Kristově kněžství

Svátostným charakterem se člověku dostává zvláštního posvěcení, které ho činí účastným Kristova kněžství. Svatý Tomáš učí, že svátostný charakter je zvláštní duchovní mohutnost, jejímž předmětem je účast v Kristově kněžském poslání (S. th. III, 63, 2). Svátostný charakter tedy dává člověku možnost a právo účasti v kultickém životě Církve, protože svátostným charakterem se křesťan připoutává ke Kristu, a to ke Kristu Knězi. A proto charakter obsahuje také jistou duchovní moc, zařízenou k tomu, co náleží k bohopoctě. Protože však veškerý křesťanský kult pramení v Kristově kněžství, je svátostný charakter charakter Kristův. Tímto charakterem se věřící připodobňují Kristu, spojují se s ním v jeho věčném kněžství, takže každý svátostný charakter je podstatně účast v samém Kristově kněžství (tamtéž, č. 3).

Zmocnění k bohopoctě

Jsme tedy označeni znakem Krista, k němuž patříme od chvíle, kdy jsme se mu dali na křtu svatém. Jeho podobu neseme v duši. A tato podoba Krista Velekněze nás uschopňuje účastnit se kultického života Nového zákona, jenž se soustřeďuje okolo svátostí. „Tak jako vojíni, kteří byli určeni k boji,“ říká svatý Tomáš, „bývají

Foto: walsingham-church.org

Křestní charakter uschopňuje a zavazuje věřící, aby sloužili Bohu živou účastí na svaté liturgii Církve a aby vykonávali své křestní kněžství svědectvím svatého života a činorodou láskou. (KKC 1273)

ozdobeni odznakem vůdce, čímž jsou mu jaksi připodobněni, tak ti, kdo jsou určeni ke křesťanské bohopoctě, jejímž původcem je Kristus, dostávají charakter, kterým se připodobňují Kristu.“ Charakterem je mezi námi, údy, a Kristem vytvořeno jisté fyzické, trvalé pouto, které může nabývat různých stupňů podle hierarchického postavení, jaké máme v organizovaném těle Kristově. Křestní charakter staví všechny údy pod Kristův vliv a dává jejich úkonům značku opravdové křesťanskosti. Biřmovací charakter z nás činí údy statečné. A charakter kněžský činí z těch, jimž se ho dostane, údy vedoucí.

Křesťanská bohopocta byla zahájena Kristem, jenž zůstává jediným knězem na věky. Všichni ostatní, kdo dostávají poslání pokračovat v díle Kristově,

účastní se v menší nebo větší míře jeho kněžství, a tím i rozdávání nebo přijímání svátostí, v němž se hlavním způsobem uplatňuje kultický život Nového zákona. Přijetím svátosti křtu se člověku v charakteru dostává první účasti v Kristově kněžství, a tím se člověk stává schopným činné účasti v ostatních křesťanských tajemstvích. Biřmováním se mladý křesťan stává vojínem Kristovým, dostává moc a sílu veřejně a oficiálně vyznávat víru v Krista, čímž je Bůh vynikajícím způsobem uctíván. Kněžstvím se pak člověku dostává nejvyšší možné účasti v Kristově kněžství, takže člověk je uschopněn nejen přijímat, ale i rozdávát z bohatství Kristovy krve.

Křestní charakter

Pohlédneme ještě hlouběji na tyto základní pravdy. Křestní charakter dává křesťanu moc přijímat platně další svátosti. Tato skutečnost má dvojí hledisko: předně ten, kdo přijal křest, má moc působit, že svátosti, které přijímá, jsou platné a že jsou to skutečné svátosti, a tím přispívá k dokonalým projevům Božího kultu. Tím, že dává svátostem možnost, aby byly platné, je jejich nástrojem alespoň v širším smyslu. Mimo to, přijímá-li ten, kdo má svátostný charakter, další svátosti, působí nebo alespoň napomáhá svým charakterem, aby mu milost přišla

Nikolas Poussin: Biřmování. Z cyklu Sedm svátostí (1645). Foto: Wikimedia Commons

do duše, a tím je křesťan, ozdobený svátostným charakterem, nástrojem v pravém smyslu slova. A pak mimo okruh svátostí dává charakter člověku možnost, aby vykonával úkony čistě křesťanské.

Kněžský charakter

Kněžský charakter dává křesťanu moc udělovat svátosti. I zde je dvojitý hledisko. Kněz jako vlastní příčina působí, že ona viditelná znamení jsou svátosti (kdyby tatáž znamení konal nekněz, budou to prázdné úkony); jako příčina čistě nástrojová působí, že svátosti udělují milost. Mimo svátosti každý úkon v pravém smyslu slova kněžský předpokládá charakter, z kterého vychází a který působí, že kněz je vlastní příčina těchto úkonů, majících jakýkoli vztah ke křesťanskému kultu.

Biřmovací charakter

Úkol biřmovacího charakteru vzhledem ke svátostem je velmi těžké vymezit. Ve vztahu ke svátostem má biřmovací charakter jen ten význam, že uschopňuje přijmout svátostnou milost odpovídající poslání svátosti biřmování, a pomoci, které jsou s ní spojeny. Mimo svátosti má však biřmovací charakter velký úkol. Je nám dán k tomu, abychom víru vyznávali oficiálně, jako členové Církve a jako údy Kristovy. Ctnost víry a jiné vlivy ctnosti, které nám obvykle pomáhají vyznat víru, jsou zaměřeny především na náš vlastní zájem, na naše osobní dob-

Stali jste se křisty, protože jste přijali pečeť Ducha Svatého, který z vás udělal Kristovy obrazy. Byli jste pomazáni balzámem, který vás učinil účastníky a důvěrníky Kristovými. (Cyril Jeruzalémský, *Mystagogická katecheze*)

ro. Vyznání víry vycházející z charakteru je zcela jiného rázu. Je to projev víry, kterým získává především společenství věřících, když víru vyznáváme beze strachu a hájíme ji proti úkonům nepřátel. Biřmovacím charakterem se stáváme služebníky Božími v prohlášení této víry. Vykonáváme dílo sociální, protože hájíme samu náboženskou společnost. Proto se dokonce může stát, že takovýto náboženský úkon vycházející z charakteru je individuálně špatný následkem špatných úmyslů vyznavače, ale sociálně prospěšný, dobrý, protože charakter sám nechrání od morálního zla ve vykonávání úkonů bohopocty.

Vztah svátostné milosti a charakteru

Všimněme si ještě, jaký je vztah a rozdíl mezi milostí a svátostným charakte-

rem. Milost je nadpřirozený dar, kterým se připodobňujeme Bohu jako jeho děti, pokud se nám v milosti dostává účasti v jeho přirozenosti, a připodobňujeme se Kristu v jeho přirozenosti jako jeho bratři. Charakter je nadpřirozená mohutnost duše, kterou se připodobňujeme Kristu v jeho poslání a v jeho velekněžské činnosti. A proto tak, jako se milostí účastníme Kristovy božské přirozenosti, charakterem se účastníme jeho kněžství. Milost působí, že naše skutky jsou záslužné, charakter zase, že platně vykonáváme úkony náležející k Božímu kultu.

Není pochyb, že křesťan musí v dokonalém souladu spojit ve své duši účinnost milosti s účinností charakteru, jež se navzájem doplňují. Charakter, jako nástrojová moc, je určen k získání milosti, a milost má zase doprovázet činnost charakteru, aby tato činnost byla záslužná a Bohu milá. Jen tehdy bude naše přilnutí ke Kristu, které je smyslem našeho života, opravdu dokonalé, když mu budeme připodobněni jak charakterem, tak také milostí. Jinak by se mohlo stát, že by nám tento charakter jednou mohl být jen k zahanbení, kdybychom byli ozdobeni známkou Kristovým, a přitom v zajetí hříčů, tak jako je k zahanbení v zajetí pro vojína odznak řadící jej k význačné setině.

Reginald M. Dacík OP
Věrouka pro laiky V.
Krystal, Olomouc 1948
redakčně upraveno

Poznámky

¹ Charakter (řečtí otcové užívají souznačného slova *sfragis* = pečeť; lat. *sigillum*) je asi tolik jako distinktivum, vtisknuté znamení. Ve starověku se tohoto slova užívalo o znamce, kterou měl vpálenou dobytek nebo otrok náležející některému pánu. Od dob svatého Augustina je toto slovo vyhrazeno duchovnímu znamení.

ThDr. Reginald Maria Dacík OP (1907–1988), český teolog, redaktor, publicista, kněz dominikánského řádu

CO BY BYL SVĚT BEZ FRANCIE?

Představujeme další číslo teologické revue *Salve*

Čtvrté číslo revue *Salve* nese v titulu jméno „Francie“. Sladká Francie, slova, která nám připomínají verše Françoise Villona, Charlese Baudelairea, Paula Claudela až po šansony Mireille Mathieuové. Francie, to není pouze literatura, malířství, sochařství a architektura. Byla by to dlouhá litanie jmen, která vyslovujeme s úctou, někdy o nich diskutujeme nebo některá i odmítáme. Francie, to jsou dějiny „nejkřesťanštějších“ králů Evropy a Johanky z Arku, to je kardinál Richelieu, ale i Robespierre, Danton a Marat. Konstituce, ale i tyranie, Napoleon Bonaparte, avšak také maršál Ferdinand Foch a prezident Charles de Gaulle. K dějinám Francie patří i snídaně chartistů s prezidentem Françoisem Mitterrandem, jediným prezidentem, jehož pohřeb se konal v katedrále Notre-Dame a byl přenášen televizí do celého světa. Co by byla Evropa, resp. svět bez Francie?

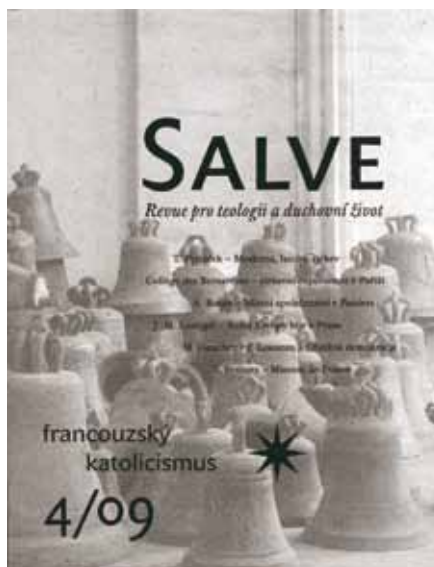
Prvorozená dcera Církve

Francie, to je ale také prvorozená, nejstarší dcera Církve. Křest Chlodvíkův. Saint Maximin či Vézelay s údajným hrobem svaté Máří Magdalény. Opatství sv. Viktora, Sorbonna – katedra křesťanského myšlení a teologie, na které formulovali své nauky svatý Tomáš Akvinský i svatý Bonaventura. Francie, to je kardinál Bérulle, biskup Fénelon, svatý Vincent z Pauly, ale i svatý farář arský Jean Maria Vianney. Francie, to je Marie Markéta Alacoque, ale též svatá Terezička z Lisieux. Mohl bych dále pokračovat, připomenu však první číslo *Salve* 2007 o moderním umění, číslo o Maritainovi (*Salve* 2/2006), ale i minulé číslo o Biblické jeruzalémské škole. Kladu si pak otázku, zda nejsme pouze frankofilním časopisem, nebo je opravdu důvod zabývat se Francií z pohledu kulturně-náboženského i dnes, na počátku 21. století?

Kněží-dělníci

Tolle et lege! Vezmi a čti! říká staré latinské přísloví: V prvním článku nás Tomáš Petráček seznamuje s životem fran-

couzské Církve v 19. a 20. století. Dovolil si použít slova zázrak. Po přečtení všech příspěvků bych rád zopakoval slova Václava Havla při přivítání papeže Jana Pavla II. na ruzyňském letišti v Praze 21. 4. 1990: „...nevím, zda vím, co je to zázrak, přesto se odvažuji říct, že budu dnes odpoledne účastníkem zázraku...“¹

Štať Václava Ventury nám ukazuje kněze-dělníky v trochu jiné konstelaci, než jak jsme je poznávali my starší, v době budování socialistického ráje během čtyřiceti let totality. Byly to stovky, v určitém období víc než tisícovka kněží-dělníků v bývalém Československu. Obdobné nemusí být stejné, ale i pro nás, kněze-dělníky v době komunistické diktatury, byli francouzští kněží-dělníci výzvou i vzpruhou. Jen jsme nechápali nadšení některých z nich pro socialismus. Jeden z nich má stále můj hluboký respekt i vděk – otec Jacques Loew, který věděl, co je posláním kněze-dělníka. Jeho kniha *Jako by viděl Neviditelného*² je dodnes mou duchovní četbou a inspirací.

Nová společenství ve Francii

„Nová společenství ve Francii 1967–1987“ od Raymonda Darricaua a Bernarda Peyrouse ukazují význam těchto

duchovních proudů a musíme konstatovat, že tak jako v historii, i dnes jsou francouzské vlivy a impulzy přítomny v naší zemi. Např. Komunita blahoslavenství v Dolanech u Olomouce, Nová cesta v Tuchoměřicích u Prahy a v Brně a mohli bychom vypočítávat i další. Rozhovor s Oldřichem Seluckým je autentickou výpovědí o setkání s realitou Církve po II. vatikánském koncilu ve Francii, ale i poučením o tom, co vše se v Církvi odehrálo při realizaci koncilní reformy. (Podobně tomu ostatně bylo po každém velkém koncilu.) Pomůže nám to i k porozumění některým dohasínajícím fenoménům oněch let, které jsme vzhledem k existenci železné opony nezažili. Nová hnutí a společenství nejsou jen raritou a okrasou v bohatém životě Církve. O tom hovoří stať biskupa Alberta Roueta „Naděje v akci. Místní společenství v Poitiers“. Můžeme sledovat konkrétní a tvůrčí zapojení těchto společenství v restrukturalizaci diecéze Poitiers a přemýšlet, jak dál v životě našich diecézí. Vždyť přece i naše Církev je bohatá na nová hnutí a společenství!

Jean-Marie Lustiger

Mluvíme-li o Církvi ve Francii poslední čtvrtiny 20. století, můžeme ji s nadávkou vystihnout představením osobnosti kardinála Jeana-Marie Lustigera. Mohu říci, že od jeho pražské návštěvy, kdy jsem se s ním setkal a mohl s ním i dlouho hovořit, a pak také při další příležitosti v Římě a v Paříži, patří v mé vizi Církve kardinál Lustiger k největším postavám světové, ale především evropské Církve. Článek „Aaron Jean-Marie kardinál Lustiger, apoštol a prorok“ od Antoina Guggenheima a homilie J.-M. Lustigera v katedrále sv. Víta v Praze z 2. dubna 1989 „Srdce Evropy bije v Praze. A toto srdce je křesťanské!“ nám charakterizují muže, který v sobě spojoval Starý a Nový zákon. S ním můžeme a musíme prožívat tajemné sepětí vyvolení Božího lidu Staré a Nové smlouvy. Naznačuje nám také, proč je pronásledování židů a křes-

fanů společným fenoménem, který vyrůstá z obnoveného pohanství a militantního ateismu. Proč jsme i dnes svědky stále více rozdmýchané atmosféry antijudaismu a antikřesťanství? Jeho pražská homilie nám dává možnost vrátit se do tehdejší atmosféry svatovítské katedrály. Jedině tam a z úst J.-M. Lustigera zazněla omluva za mnichovský diktát. Není divné, že ji národ považuje za svou. Tam, kde byli korunováni čeští králové, musejí zaznít tato slova. To je místo naší náboženské, národní, ale i politické kontinuity. „Obtížná demokracie“ od Marcela Gaucheta a Frédéric Louzeaua je přepis postní konference v pařížské katedrále Notre-Dame. Nejsou to snad trochu slova určená i nám? A není to i výzva pro postní dobu v naší katedrále sv. Víta, Václava a Vojtěcha v Praze? Myslím, že i pro nás jsou určena slova Marcela Gaucheta o bezčasí: „...produkuje lidi, kteří dobře nevědí, kým jsou, ani jaký smysl má jejich jednání.“ Kolik takovýchto bezdo-

movců žije mezi námi? Díky brněnskému CDK se můžeme více seznámit s autorem těchto slov v českém překladu jeho knihy *Odkouzlení světa. Dějiny náboženství jako věci veřejné*.³

Nové formy dialogu Církve se světem

Rozhovor Kláry Jelínkové s Msgr. Jérôme Beauem, Michellem de Virvillem a Antoinem Guggenheimem „Collège des Bernardins – církevní experiment v Paříži“ nám představuje nové formy dialogu Církve se světem plně v duchu II. vatikánského koncilu s jasným vědomím racionality a komplexnosti naší víry. V tomto dialogu má své nezastupitelné místo i umění. Trochu sním o tom, zda se podaří projekt rekonstrukce kláštera sv. Jiljí v Praze, vždyť i tam jsou ukryty kořeny francouzského vlivu. (Původně románský chrám byl kostelem francké kupecké komunity.) Výstavu Claudia Parmiggianiho v Collège des Bernardins zachycuje re-

port „Rozeznít paměť místa“. Tato nápaditá a výstižná instalace ve mně stále navozuje otázku: „Jak dál v moderním umění?“ Téměř už tradičně nám chce na závěr Tomáš Petráček pomoci s kalendářem, abychom nepodlehli onomu bezčasí, jak psal Marcel Gauchet. Tedy ještě jednou: „Tolle et lege!“ drahý čtenáři. A dej vědět: byl to, nebo je to zázrak?!

Mons. Dominik Duka OP
SALVE. Revue pro teologii
a duchovní život 4/09
„Francouzský katolicismus“
salve.op.cz

Poznámky

¹ *Návštěvy Jana Pavla II. u nás*. Kostelní Vydří, Karmelitánské nakladatelství 2007, s. 9.

² Jacques Loew: *Jako by viděl Neviditelného*. Kostelní Vydří, Karmelitánské nakladatelství 1997.

³ Marcel Gauchet: *Odkouzlení světa. Dějiny náboženství jako věci veřejné*. Brno, CDK 2004.

Zemřel vězeň svědomí, kubánský disident Orlando Zapata Tamayo

V Havaně zemřel vězeň svědomí, dvaatřicetiletý kubánský disident Orlando Zapata Tamayo. Držel hladovku na protest proti podmínkám svého věznění. V průběhu hladovky mu byl odpírán přístup k pitné vodě a v nemocnici se o něj dostatečně nestarali. Orlando Zapata Tamayo byl v roce 2003 z politických důvodů odsouzen k 18 letům za mřížemi za „rušení veřejného pořádku“.

Představitelé KDU-ČSL pociťují lítost a rozhořčení. „Dnes si v České republice připomínáme 62. výročí komunistické revoluce. V převečer tohoto temného data zemřel na Kubě jako mučedník svobody Orlando Zapata Tamayo. Rád bych vyjádřil hlubokou soustrast jeho rodině. Jeho úmrtí nám připomíná, že je ještě mnoho míst na světě, kde lidé bojující za svobodu umírají ve vězení,“ prohlásil předseda KDU-ČSL Cyril Svoboda.

Orlando Zapata Tamayo se spolu s dalšími kubánskými disidenty, kterých je v současnosti kolem dvou set, objevoval na internetových stránkách KDU-ČSL v projektu „Politictí vězni, víme o vás“. KDU-ČSL pravidelně upozorňuje na porušování lidských práv na Kubě, v Číně, Severní Koreji, Íránu či jinde na světě.

Předseda KDU-ČSL Cyril Svoboda chtěl na kubánském velvyslanectví v Praze podepsat kondolenční listiny k úmrtí Orlando Zapaty Tomaya. Kubánské velvyslanectví však podpis kondolenčních listin neumožnilo. KDU-ČSL tedy umístila kondolenční listiny k úmrtí Orlando Zapaty Tamaya v atriu své centrály v paláci Charitas na adrese Karlovo náměstí 5, 128 01 Praha 2. Kondolenční listiny je možné také podepsat elektronicky zasláním e-mailu na adresu: inter.office@kdu.cz.

Martina Kaderová, tisková mluvčí KDU-ČSL
V Praze 26. 2. 2010

Prezentace sborníku *Katolická církev v období rozpadu Československa 1939–1945*

Katedra církevních dějin a dějin křesťanského umění CMTF UP v Olomouci, Katedra církevního práva CMTF UP v Olomouci a Společnost pro dialog církve a státu v Olomouci si Vás dovoluují pozvat na slavnostní prezentaci sborníku *Katolická církev v období rozpadu Československa 1939–1945*, která se uskuteční dne 15. března 2010 v 15.30 hodin v Rotundě budovy Cyrilometodějské teologické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci (Olomouc, Univerzitní 22, 1. patro).

Program: 15.30 úvodní slovo děkanky fakulty, 15.40 slovo spolupořadatelů akce, 16.30 panelová diskuse k tématu s autory příspěvků, 17.00 závěr.

Slavnostní prezentace představuje v pořadí druhý sborník, který tvoří příspěvky z konference *Katolická církev v období rozpadu Československa 1939–1945*. Do sborníku vydávaném Společností pro dialog církve a státu v nakladatelství Matice cyrilometodějské v Olomouci přispěli odborníci z historie a církevního práva. Zájemci zde najdou statě přibližující osobnosti a události ve válečném období okupace a rozpadu Československa nebo informace o církevních poměrech v protektorátu Čechy a Morava a ve Slovenském státu v letech 1939–1945.

Přehled příspěvků a jejich autorů: *Církevná organizácia na Slovensku v rokoch 1937–1944* – doc. PhDr. ThDr. Peter Zubko, PhD., *Biskupská starostlivosť Jozefa Čárského o svetové misie v rokoch 1939–1946* – doc. PhDr. ThDr. Štefan Lenčíš, PhD., *Svatý stolec, Mnichov a 15. březen 1939* – prof. PhDr. František X. Halas, CSC., *Konkordátní problematika ve válečném období rozpadu ČSR* – ThDr. ICLic. Jiří Koniček, *Situace české dominikánské provincie v období 2. světové války a bezprostřední poválečná obnova (1938–1948)* – doc. Damián Němec, dr. O. P., *Druhé období činnosti Katolické akce v olomoucké arcidiecézi v letech 1935–1945* – ThLic. Jan Larisch, ThD., *Bohuslav S. Jarošímek, trpítel pro Boží věc* – ThLic. Gereon Tomáš Biňovec, *Reflexe židovského původu olomouckého arcibiskupa prof. ThDr. Theodora Kohna* – PhDr. ThLic. Jitka Jonová, *Několik poznámek k jednomu rukopisu – Jan Sedláček: Ze svobody do poroby, z poroby ke svobodě* – Doc. PhDr. Vojtěch Cekota.

CMTF UP

Rodina a manželství: dar, závazek a investice

17 11

Římskokatolická farnost v Praze–Strašnicích a Karmelitánské nakladatelství vás zvou na besedu *Iniciativy 17–11*. Třetí setkání, které věnujeme rodině, poctí svou návštěvou Jiří Musil a Marie Macounová.

Beseda *Iniciativy 17–11* se koná ve středu 10. března 2010 od 19 hodin v Divadle MIRIAM (Ke Strašnické 10, Praha 10).

Během večera se zeptáme mj. na tyto otázky: Manželství a rodina: co nám dává, co si od nás bere a k čemu nás vede? Různé podoby rodiny v naší společnosti a v našem městě. Co se nejčastěji řeší v Křesťanské psychologické poradně? Konkrétní programy pražského Centra pro rodinu. Jaký je jejich účel? Jak se měří úspěch v rodinném poradenství? Jaké jsou jejich zkušenosti během let?

Jiří Musil a Marie Macounová pracují v Centru pro rodinu při Arcibiskupství pražském (Thákurova 3, Praha 6-Dejvice; tel.: 220 181 777; e-mail: cpr@apha.cz; <http://cpr.apha.cz>). Jádro jejich činnosti spočívá v programech pro snoubence, manželské páry, rodiny a manželky, pro maminky v obtížných životních situacích a v poradenství.

Vstup je volný. Večer moderuje Pavel Mareš. Atmosféra besed je svobodná. Žádný z dotazů, komentářů či připomínek, pokud je vysloven slušně, není našimi hosty oponent. Informace a kontakty: i17-11.farnoststrasnice.cz, iniciativa1711@centrum.cz

Iniciativa 17–11

Dokument *Bible a morálka*

Další dokument Papežské biblické komise *Bible a morálka. Biblické kořeny křesťanského jednání* vychází ze zadání, které tomuto grémiu špičkových katolických biblistů v celosvětovém zastoupení dal v roce 2002 papež Jan Pavel II. V současné situaci morálního relativismu a určité skepse v biblickém a teologickém bádání se ukázalo nutné, aby se tím odborníkům vyslovil k otázce, do jaké míry a jakým způsobem zavazuje Bible jakožto sbírka starobylých textů a zároveň inspirované Boží slovo v oblasti mravních principů a norem. Po šestileté usilovné práci vychází v těchto dnech tento dokument.

Je rozdělen do dvou hlavních částí. V první části autoři chronologicko-tematicky procházejí biblické zjevení a ukazují na jeho trvalé morální poselství. Základní definice biblické morálky je dána ve dvou krocích: Bůh daruje člověku život a vše, co k němu patří, a člověk na tento dar odpovědně reaguje. Základem každé na Bibli založené morálky je tedy stvoření. V dějinách spásy se pak výchozím bodem pro morální jednání člověka stává dar Boží smlouvy, která vrcholí v „nové smlouvě“, uskutečněné v Ježíši Kristu. Druhá část dokumentu se snaží četbu Bible z hlediska morálního poselství shrnout do základních principů, které dnes mohou pomoci k rozlišování a rozhodování pro to, co je v souladu s Božím plánem. Papežská biblická komise formuluje dva základní principy a šest principů zvláštních.

Dokument navazuje na dva dokumenty PBK z posledních dvou desetiletí (*Výklad Bible v církvi a Židovský národ a jeho svatá písmena v křesťanské Bibli*). Je určen nejen odborníkům v oblasti biblistiky a teologie, ale měl by se setkat s vřelým přijetím u všech kněží, katechetů a učitelů. Svou úroveň je dostupný i běžnému zájemci o křesťanskou etiku, věřícímu i nevěřícímu.

Dílo se vyznačuje vědeckou seriózností a věcností, kterou se snaží čtenářům sdělit srozumitelným jazykem a pedagogicky systematickým způsobem.

TS ČBK, KNA

Poznámka k týdnu

Moralizování a údiv

„Nejsme to my, kdo vytváří to, co je dobré – to by byl čirý moralismus –, ale pravda, která nám vychází vstříc. On sám je Pravda, Pravda osobně. Čistota je dialogická událost. Začíná tak, že On nám vychází vstříc, On, který je Pravda a Láska, nás bere za ruku a proniká naše bytí“ (Benedikt XVI.).

Je to třiatřicet let, co si Vladimír Neuwirth do svého deníku *Vcházení do Evropy* zapsal: „Moralizování spočívá v stálém rozčilování nad životem a jednáním druhých. Pravý náboženský duch spočívá v údivu, že Bůh odpustil mně.“ Jádrem naší postní cesty k Velikonocům – některé ji nazývají dobou „světlého smutku“, spasitelnou, prodchnutou světlem šůry, Zmrtvýchvstáním – je obrácení a uvěření Evangelium. Je to stále nové obrácení a uvěření. Asi bychom se bránili, možná zlobili, kdyby nás někdo obvinil, že jsme proti Kristu. Nejsme. Bráníme ho, hájíme křesťanské hodnoty, působíme tímto směrem na okolí. Jak to tedy, že neustále upadám? Ateismem křesťana není popírání, ale zapominání na Boha. To se nepozorovaně mění v lhostejnost a podivnou beztvářost mého prožívání. Zdánlivě záchytným bodem je pak spoléhání se na sebe sama. Úplná soběstačnost začí-

ná a houstne tam, kde Boha sice oslovuji, ale neodevzdávám se do jeho rukou. Tam, kde se Pánem zaštiťuji, ale vlastně u Něj svou záchranu tolik nehledám.

Zvlášť pozoruhodné je nakonec to, jak si vlastní nesvatost dokážu přetvořit ve „svaté požadavky“ na druhé. Proč toho druhým tolik vyčítám? Co mě opravňuje k odsuzování jejich postojů? Jsou má silná slova na tu či onu konkrétní adresu potřebnou pomocí, nebo jedovatou střelou, na jejímž zacílení si dám „opravdu dobře“ záležet? Zaslouží si *vlažní* a *neslaní* křesťané tak velkou urážku (podle Písma by měli být přece vyplivnuti a jsou k ničemu)? Nepřijímám i já bez dalších zdoluhavých otázek zákonitosti tohoto světa? (Okouzující je např. přejmenování razantní sebezpenzace na „mediální obratnost“.)

Můj údiv vyvolává evangelista Lukáš. V jednom jeho vyprávění má marnotrat-

ný syn všeho dost a vrací se domů. Otec mu vychází vstříc a hned se o něj náděrně stará. Starší syn se rozzlobí. Straní se, nevráží. Otcova laskavost k tomu hříšníkovi je přece neospravedlnitelná a nepochopitelná! Ale „dítě, ty jsi pořád se mnou a všechno, co je moje, je i tvoje. Máme proč se veselit a radovat, protože tento tvůj bratr byl mrtev a zase žije, byl ztracen a je zase nalezen“ (Lk 15,31–32, evangelium soboty II. postního týdne). „Nejsme to my, kdo vytváří to, co je dobré – to by byl čirý moralismus –, ale pravda, která nám vychází vstříc. On sám je Pravda, Pravda osobně. Čistota je dialogická událost. Začíná tak, že On nám vychází vstříc, On, který je Pravda a Láska, nás bere za ruku a proniká naše bytí“ (Benedikt XVI., 30. srpna 2009). Pane, kéž se tak děje. Potřebujeme tě.

Pavel Mareš

LITURGICKÁ ČTENÍ

7. 3. Neděle	Ex 3,1–8a.13–15, Žl 103, I Kor 10,1–6.10–12, Lk 13,1–9 3. neděle postní	11. 3. Čtvrtek	Jer 7,23–28, Žl 95, Lk 11,14–23 sv. Eulogius z Kordoby
8. 3. Pondělí	2 Král 5,1–15a, Žl 42, Lk 4,24–30 sv. Jan z Boha	12. 3. Pátek	Oz 14,2–10, Žl 81, Mk 12,28b–34 sv. Kvirin
9. 3. Úterý	Dan 3,25.34–43, Žl 25, Mt 18,21–35 sv. Františka Římská	13. 3. Sobota	Oz 6,1–6, Žl 51, Lk 18,9–14 sv. Patricie (Vlasta)
10. 3. Středa	Dt 4,1.5–9, Žl 147, Mt 5,17–19 sv. Jan Ogilvie		

Res Claritatis MONITOR – zpravodajský týdeník vydávaný o. s. Res Claritatis pod záštitou České dominikánské provincie. Noviny jsou zaměřeny na osvětlu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické Církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. Fotografie bez uvedení zdroje pocházejí z Flickr.com. ISSN: 1214-8458. MK ČR E 15474. Adresa redakce: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz, číslo účtu: 1683820001/5500. Šéfredaktor: Mgr. Michaela Freiová. Redaktoři: Mgr. Dagmar Kopecká, Mgr. Ondřej Vaněček. Redakční rada: Vít Cigánek, RNDr. Václav Frei, P. Mgr. Pavel Mayer OP, Zdeňka Rybová, Mgr. Radim Ucháč, Kateřina Ucháčová, Mgr. Matyáš Zrno. Teologický poradce: P. Mgr. Pavel Mayer OP. Objednávky: Periodikum je distribuováno zdarma a lze jej v požadovaném počtu kusů objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jediné díky zasláním darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo jsou přibližně 15 Kč, což za rok činí 675 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplať. Dary lze podle § 15 odst. I zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.